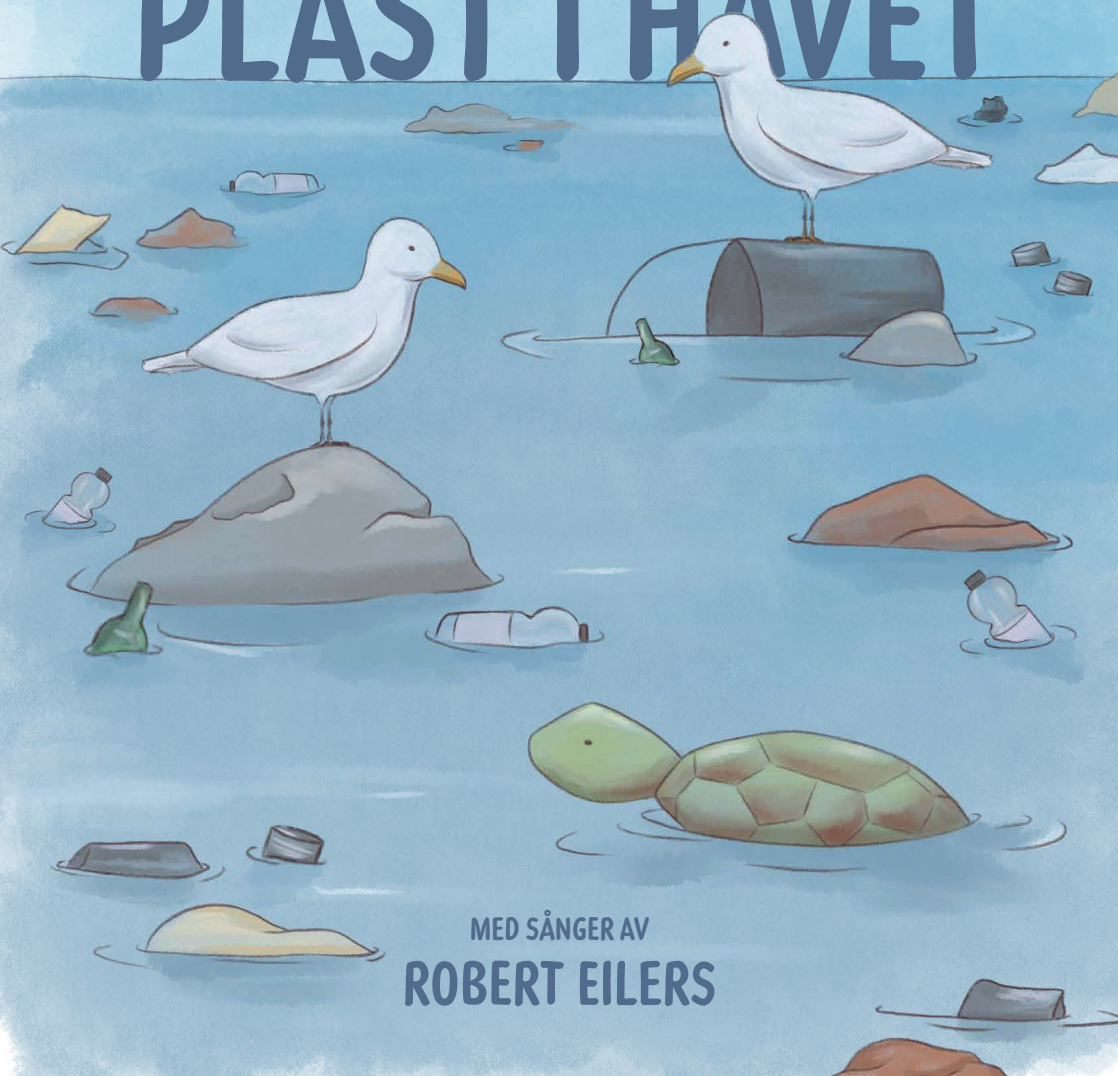

RALF HARDENBERG
MEIKE KREMER

INGET MER PLAST I HAVET

MED SÅNGER AV
ROBERT EILERS

Ralf Hardenberg

Meike Kremer

Inget mer plast i havet

Musik

Robert Eilers

Till Lise

© Copyright Ralf Hardenberg 2026

Text: Ralf Hardenberg und Meike Kremer

Musik: Robert Eilers

Illustration: Victoria Booth (Createsome Community GmbH)

Förord

"Morfar, jag kan inte somna", klagar Lise.

"Det var synd. Har du verkligen försökt?" frågar morfar.

"Ja! Jag har verkligen försökt. Först kom mamma och gav mig en godnatt puss. Det var jättefint. Sen drog jag täcket upp till näsan och kröp in under det så hårt att jag blev varm."

"Och sen då?"

"Sen blundade jag. Och väntade. Jag kröp ihop mig igen, blundade och tänkte på trevliga saker."

"Och sen då?"

"Jag kunde fortfarande inte somna."

"Okej. Du har verkligen ansträngt dig och gjort allt rätt, men det gick helt enkelt inte, vad tråkigt. Då måste vi komma på något annat."

"Precis! Du, morfar, jag har tagit med några böcker. Titta, den om den rosa valen som tappat bort sin blå näsduk, eller den om igelkotten med det rufsiga håret som så gärna skulle vilja ha taggar, eller den om mullvaden, du vet vilken, morfar."

"Hm, men alla de här böckerna läste vi ju igår. Vad sägs om en ny bok? En som du själv har skrivit?"

"En som du själv har skrivit? Av dig? Åh nej."

"Med musik, som jag själv har komponerat."

"Åh nej, dessutom med musik, som du själv har komponerat. Nåväl, farfar, det går bra. Men du måste lova mig en sak: det måste sluta bra. Annars kan jag inte somna."

"Självklart slutar det bra. Det är bara lite allvarligt och spännande emellanåt. Kom, kryp in hos mig, dra täcket upp till näsan tills du blir varm."

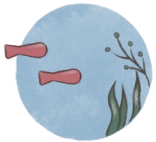
Historien slutar bra, jag lovar!

Havet

Vår historia utspelar sig vid ett enormt blått hav, där djur och växter har levt lyckligt i tusentals år. Det finns så många olika arter att ingen kan räkna dem.

Ofta är havsvattnet helt klart, så att du kan se långt bort. Varelserna svävar och rör sig utan ansträngning. Upp och ner med vågorna. Vissa låter sig bara drivas med. Andra har bråttom för att fånga någon eller för att inte själva bli fångade. Då blir djuren plötsligt rasan-de snabba. Det finns förtrollande former och färger, så att man inte kan sluta förundras. Det är en underbar värld.

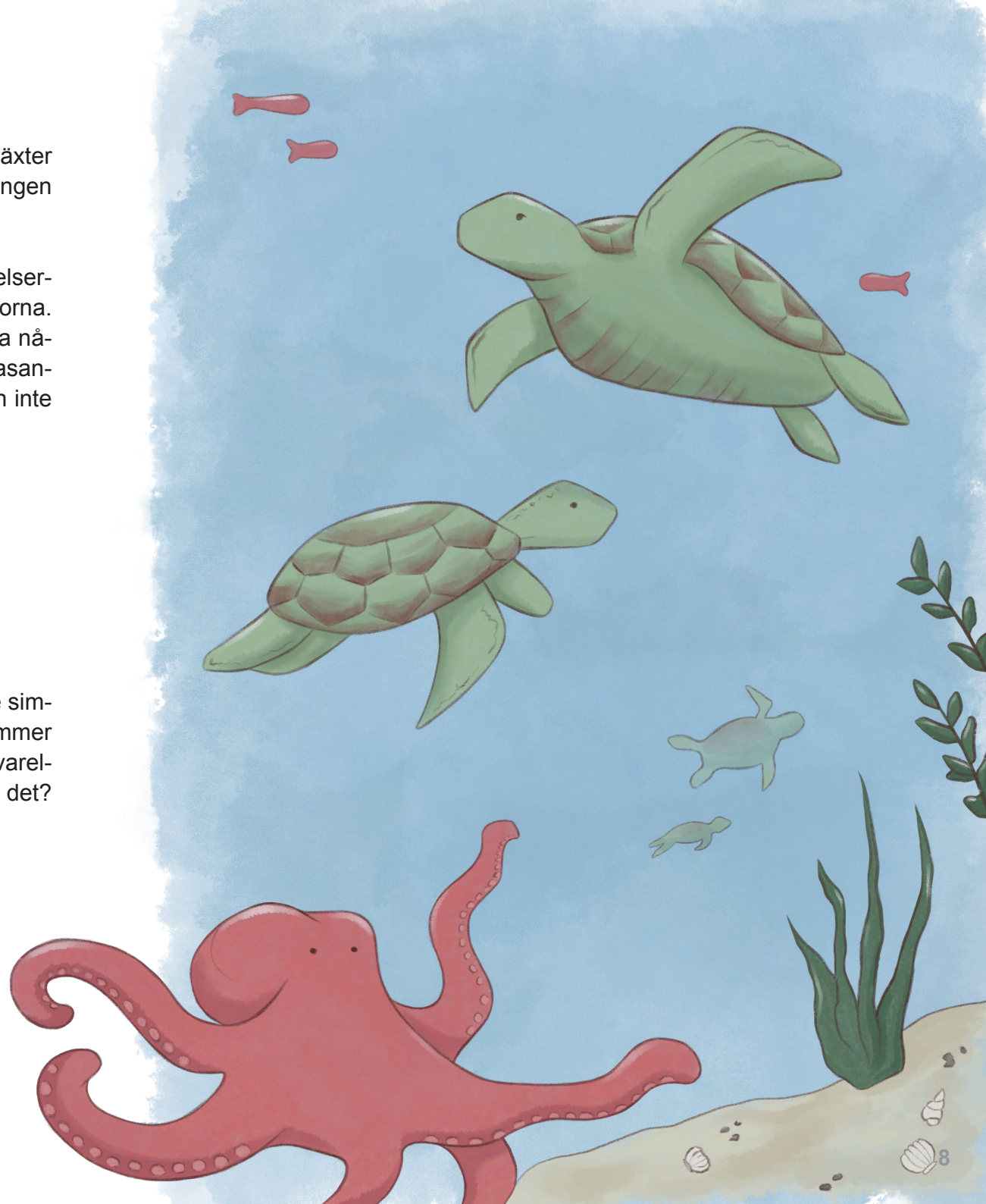

Klicka här för att lyssna på låten
„Vidd, djup, tystnad”

Det finns lata och flitiga, lugna och hektiska havsvarelser. De simmar precis under havsytan eller dyker ner till djuphavet. De gömmer sig i korallerna eller gräver ner sig i sanden. En av dessa havsvarelser har åtta armar, tre hjärtan och nio hjärnor. Tror du inte på det? Det är bläckfisken: lyssna själv!

Klicka här för att lyssna på låten
„Bläckfiskkanon”

Vissa djur lever både i vattnet och på stranden, till exempel sköldpaddorna. När de vill bli föräldrar kryper de mödosamt upp på stranden, gräver grunda hål och lägger sina ägg i dem. Det är mycket praktiskt, för då behöver de inte längre ruva på äggen – det sköter solen.

Sanden skyddar de små sköldpaddorna och solen värmer dem. Först ser man ingenting. Och sedan, helt plötsligt, en natt, kläcks de alla samtidigt. Det myllrar och vimlar, för de små ger sig genast iväg mot havet. Där är de säkra, framför allt från måsarna. Vi ska nu titta närmare på en av sköldpaddsfamiljerna.

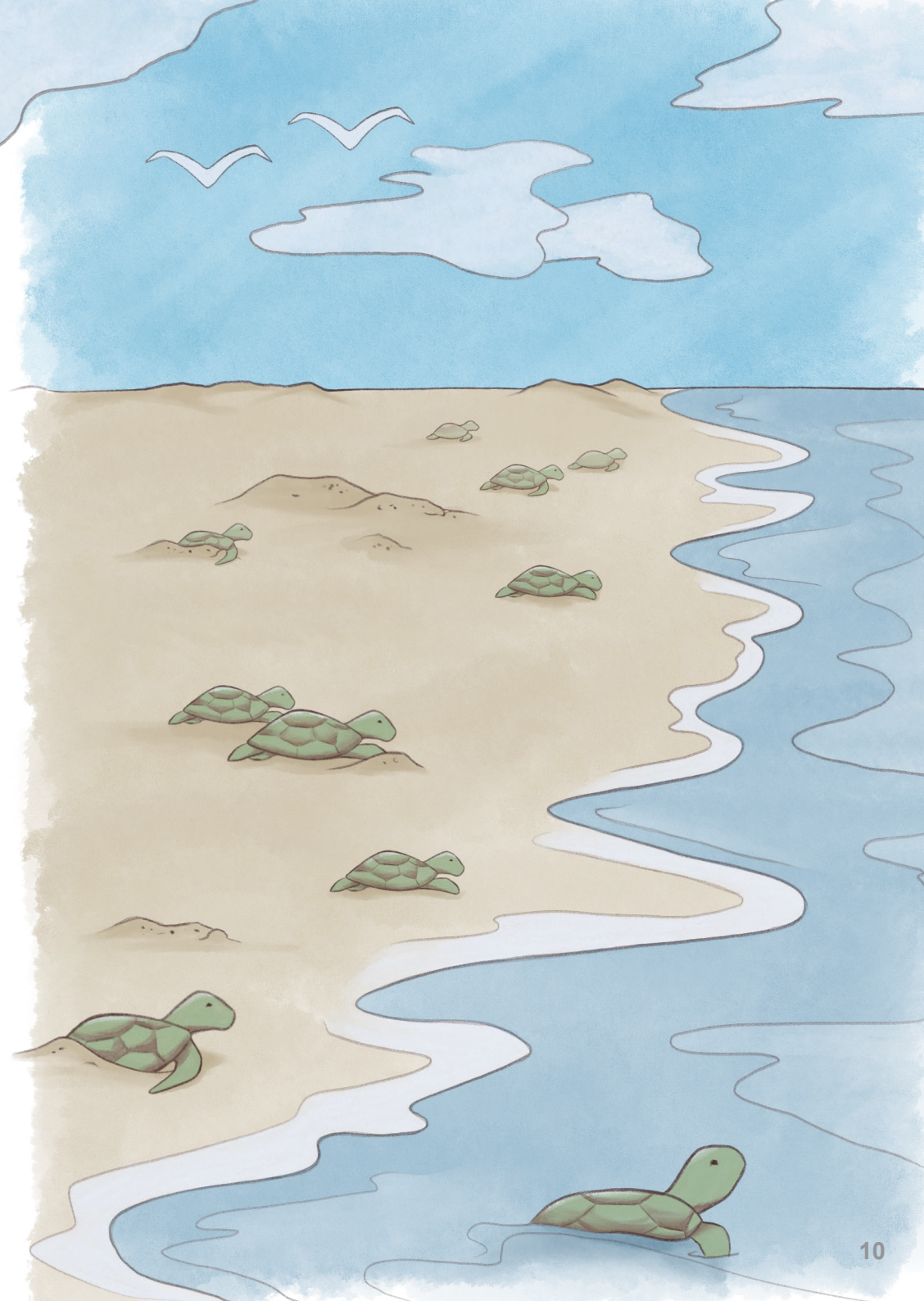

*Klicka här för att lyssna på låten
„Bli stor“*

När de nykläckta sköldpaddorna alla har kommit fram till havet oskadda är deras föräldrar lättade och glada. Men så fort de små är i vattnet blir de övermodiga och vill uppleva något. De leker ”försvinna och gömma sig” och skrämmer föräldrarna. ”Barn, barn, var är ni?”, ropar den oroliga mamman. ”Var försiktiga, se upp, framför allt för måsarna. Era skal är fortfarande så mjuka, och måsarnas näbbar är så kraftiga. Snälla, stanna här, håll er nära mig!”

*Klicka här för att lyssna på låten
„Åh, mamman“*

Det färgsprakande livet i havet är så spännande att våra små glömmer allt och inte lyssnar på sin mamma. Redan cirklar måsarna över dem. Nu blir det allvar, för måsarna är mycket hungriga. De har länge väntat på att de många små sköldpaddorna ska kläckas. Deras skrik är öronbedövande. De skriker: "Hunger! Hunger! Vi är hungriga!"

Då har de också upptäckt våra små sköldpaddor. De simmar tätt ihop och börjar bli rädda. Nu vore det skönt om deras mamma kunde se dem och komma till undsättning. Måsarna kommer allt närmare, deras vingar rör redan vid vattenytan.

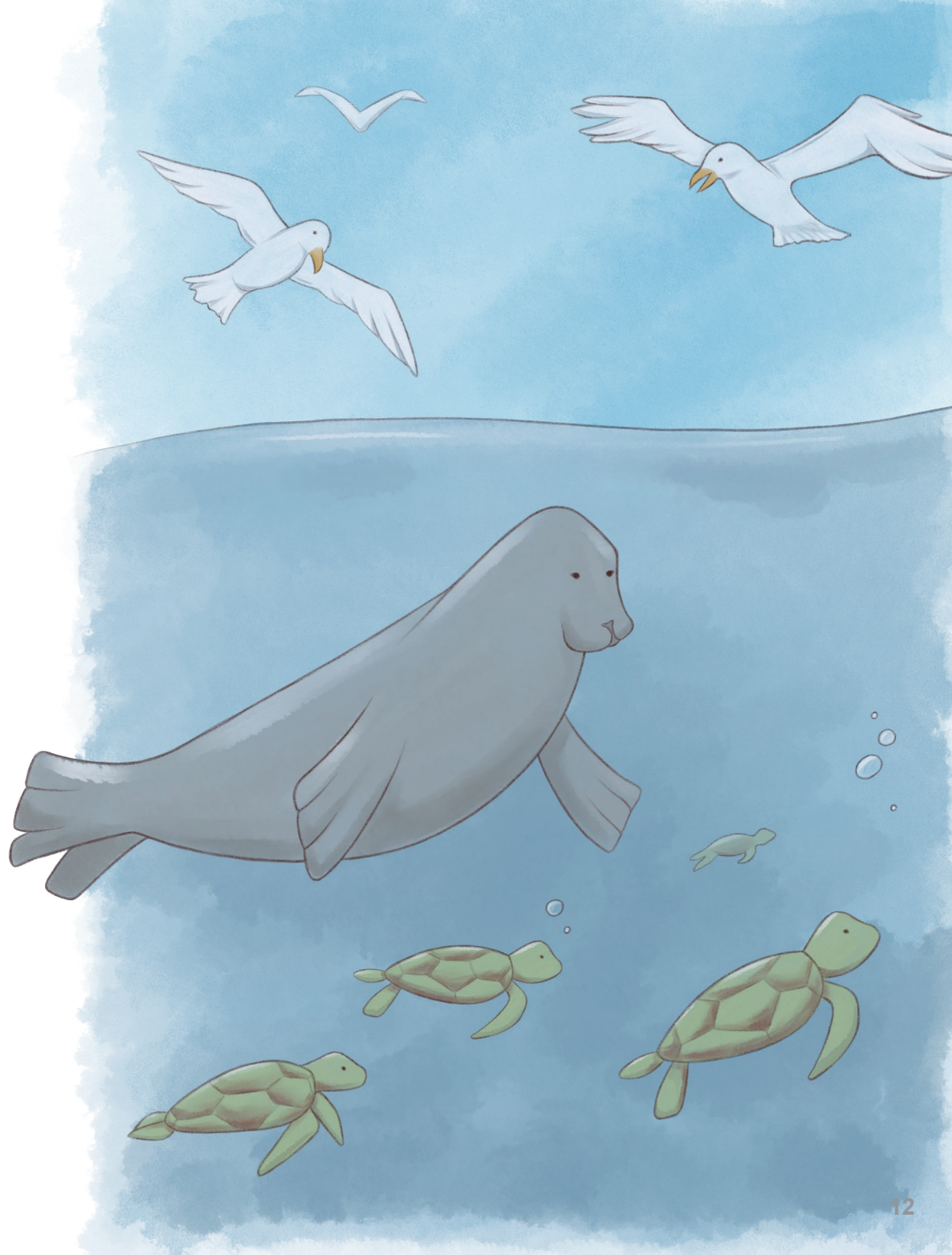

*Klicka här för att lyssna på låten
„Klick, näbb“*

Då kommer räddningen: En stor, vänlig säl skyndar fram. Den har en bra dag just nu och leker sälpolis. Förskräckta flyger måsarna iväg – sälen är helt enkelt för stark. "Hunger, hunger, vi är hungriga!", gnäller måsarna.

De flyger iväg, snabbt bort från den elaka säl. I fjärran upptäcker de en människobostad som är helt nedskräpad. Och måsar älskar skräp, för där finns alltid något gott att äta.

Sköldpaddsbarnen är mycket lättade. De tycker att sälungen är toppen och inte alls elak.

Familjen Hempel – eller Skräpet måste bort

Tänk dig att du inte har lust att städa ditt rum. Det är väl inte svårt? Men tänk dig att du inte har någon lust alls att göra det hela dagen, och inte heller nästa dag. Det skulle inte störa dig om allt låg i oordning och flög omkring och du inte kunde hitta någonting längre.

Tänk dig vidare att dina föräldrar inte heller hade lust att städa eller ta ut soporna. Inte en dag eller en vecka, utan alltid.

De hade inte städat eller tagit ut soporna på väldigt, väldigt länge. Så länge att det ligger skräp och smuts överallt i lägenheten. Så mycket att till och med soptunnan inte syns längre på grund av allt skräp. Så är det hos familjen Hempel.

Deras skräp stinker och lockar till sig de hungriga måsarna. De skriker: "Hunger, vi är hungriga! Känner ni också lukten? Skräp, gott skräp!"

Mamma Hempel skäller högt: "Jag orkar inte se soptunnan längre! Och dessutom är det bara giriga måsar här!" Men pappa Hempel och sonen Ottokar är bara irriterade: "Vad är problemet?", frågar pappan. "Om soptunnan inte syns, hur ska du då veta att den är full?" De skrämmer bort måsarna.

Dottern Nele sitter som vanligt och läser på sin stol och tittar upp. "Nu blir det spännande", tänker hon. Hon har länge tyckt att röran och allt stinkande skräp är hemskt.

Plötsligt får mamman en idé: "Skräpet måste bort!"

Alla blir förskräckta. Ska skräpet bort? Men hur ska det gå till?

Pappa Hempel vill bara ha en sak: sin lugn och ro. Han känner sopgubben Heinrich Dreckweg. Han kan ringa honom, så kommer han förbi med sin sopflicka Isa. De samlar ihop allt skräp och tar bort det: "Pang, så är lägenheten städad och allt skräp borta!"

Pappa Hempel tycker att hans idé är så bra att han genast tar upp mobilen och ringer sopgubben Heinrich.

Lösningen är nära! Pappa Hempel lutar sig avslappnat tillbaka. Nu vill han äntligen ha en ny flaska cola, så törstig är han av alla tankar och prat. Han kastar en tom plastflaska på sopberget bakom soffan.

Det ringer på dörren. Mamma öppnar.

Heinrich Dreckweg – - eller Den riktigt stora affären

Redan står Heinrich Dreckweg i lägenheten, hans sopflicka står blygt bakom honom. "Mitt namn är Heinrich Dreckweg från företaget Ruck-Zuck-Dreck-Weg, vårt namn säger allt", presenterar han sig. "Och det här är min sopflicka Isa, hon hjälper mig lite. Hur kan vi stå till tjänst?" Han ser sig omkring i lägenheten och blir ganska förvånad. Inte ens han har sett så mycket skräp i en lägenhet förut. "Det här blir en stor affär", tänker han, "det blir inte billigt".

Klicka här för att lyssna på låten
„På nolltid, bort med smutsen“

Redan börjar Isa samla ihop skräpet. "Snabbare, snabbare", skäller Heinrich. Han hjälper inte till det minsta. Isa stoppar allt skräp i stora säckar och släpar ut dem, när de är fulla till brädan, genom dörren. Till slut är allt städat. Alla är förvånade. Det har aldrig varit så städat här. Soptunnan syns igen! Den är tom.

Heinrich ler och tar emot pengarna, mycket pengar! Sedan säger han: "Nu är allt i ordning, ni kan gå och handla igen, packa upp varorna, riva sönder förpackningarna, slänga skräp överallt tills lägenheten ser lika stökig ut som nyss. Då ringer ni bara till oss igen, så kommer vi förbi och tar bort allt. Om och om igen, hela tiden! Oroa er inte, fortsatt bara som ni gjort."

Heinrich och Isa vill gå. Isa måste fortfarande bära ut två särskilt tunga, sista säckar.

Då hoppar Nele plötsligt upp och ropar: "Vart tar ni soporna?"

Klicka här för att lyssna på låten
„Stopp“

Fadern och Heinrich blir väldigt arga. "Håll tyst, Nele! Det har du ingenting med att göra! Ingenting alls. Ställ inte så dumma frågor. Läs inte så mycket i dina, åh så kloka böcker!"

Heinrich och Isa lämnar lägenheten. Isa släpar de tunga soppåsarna till stranden. Heinrich gläder sig: "Det här är ju en bra affär, en jätteaffär. Vi hämtar folks skräp och får bra betalt för det. Jag låter Isa jobba, hon samlar ihop grejerna och tar dem till stranden. Sen slänger vi allt i havet, det kostar ingenting."

De två har inte märkt att Nele i smyg har följt efter dem och iakttar dem.

Plastskräpet kastas i havet

Våra sköldpaddor har under tiden blivit lite större. Små sköldpaddor växer nämligen väldigt fort. De leker glatt tafatt.

De ser hur Isa börjar kasta skräpet från Hempels lägenhet i havet. Det blir mer och mer. I början leker de små med plasten, kastar upp den, jonglerar med flaskorna. Men sedan blir det trängre och trängre.

Det flyter plast överallt. Det finns knappt plats att simma på längre. Och det stinker och är giftigt. Vad ska de göra? De blir fruktansvärt rädda: mot så mycket skräp finns det ingen hjälp, det finns ingen flyktväg.

Nele har observerat allt från sitt gömställe, nu står hon inte ut längre. Hon skriker. "Sluta genast, havet dör! Ni kan ju inte kasta allt skräp i havet! Det är ju sköldpaddornas hem! Vet ni inte hur mycket skräp som redan flyter runt där ute? Skräpet samlas till öar som är lika stora som Europa. Det är enorma mängder. De dödar allt liv i havet.

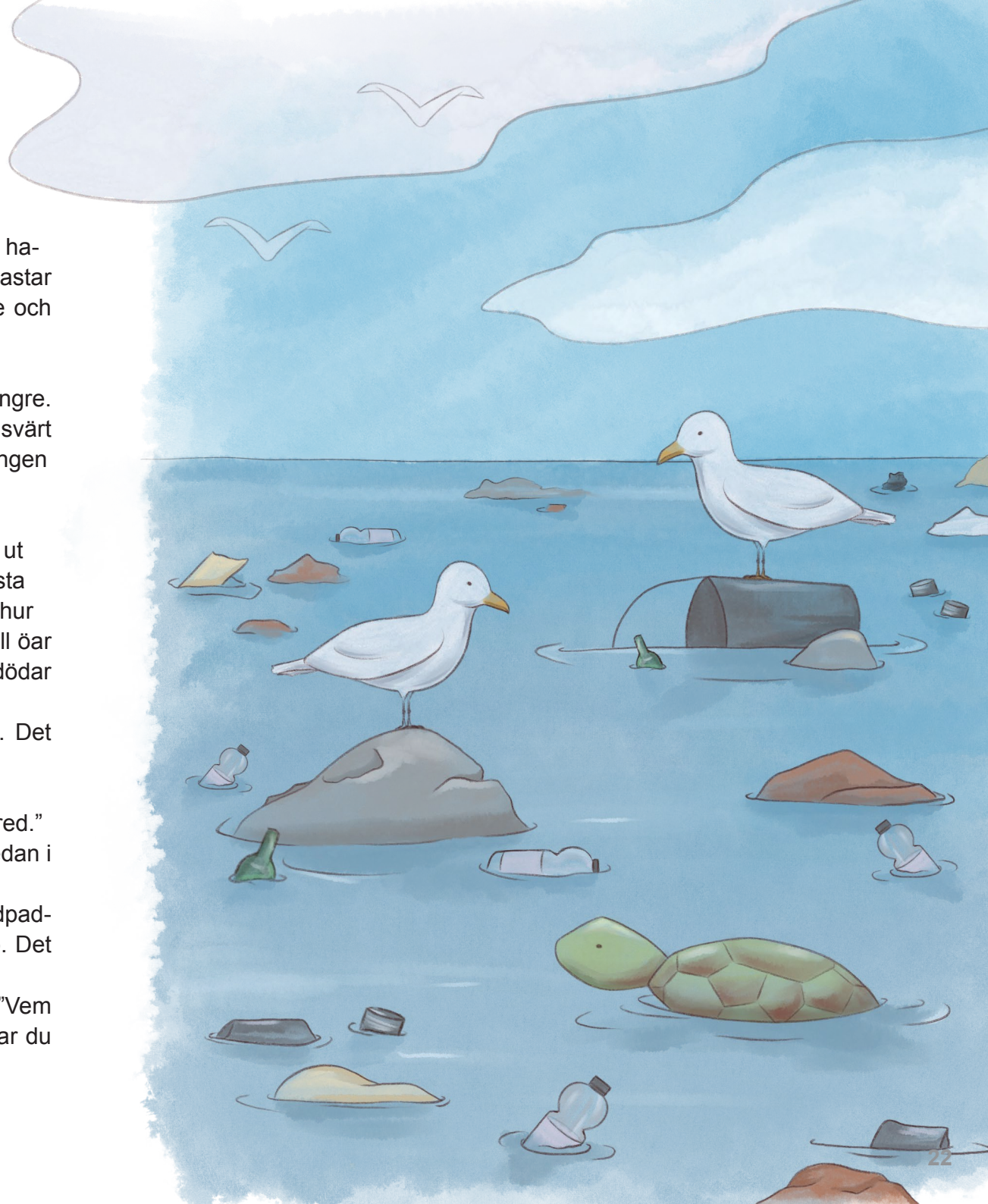
Plasten försvinner aldrig, den blir bara mindre och mindre. Det kallas mikroplast och gör oss alla sjuka!"

Heinrich blir arg: "Du är galen, Nele, låt oss göra vårt jobb i fred."

"Kom", säger han därför till Isa, "låt oss gå. All skit är ändå redan i havet." Han vänder sig om och försvinner.

Isa tvekar, hon tittar ut över havet, på allt skräp. Hon ser sköldpaddorna som är helt desperata. Hela stranden är täckt av skräp. Det finns ingen plats kvar för sköldpaddsbön.

Nele ställer sig bredvid Isa och tittar henne rakt in i ögonen: "Vem är du, flicka?", frågar hon, "varför gör du det här? Varför kastar du skräpet i havet?"

Två vänner

"Jag är skräp-flickan", säger Isa, "skräp är mitt liv! Jag lever av skräp. Hämta skräp, köra bort skräp, slänga skräp i havet. Det är allt jag kan. Heinrich bestämmer det så. Heinrich är rik, jag är fattig. Men jag kan i alla fall leva, överleva. Bara genom skräpet. Vet du, Nele, ibland tror jag att det finns skräp överallt, det fastnar på mig, jag stinker skräp, jag är skräp." Isa gråter.

Klicka här för att lyssna på låten
„Skräp-flickan“

Nele går försiktigt fram till henne: "Det stämmer inte, kära Isa. Du är mycket mer än skräp. Du är Isa. Du har förresten just fått en vän, nämligen mig, Nele."

Isa slutar gråta och tittar uppmärksamt på Nele. "En vän, Nele, en vän?", frågar hon, "det kan inte stämma, jag har aldrig haft en vän."

Klicka här för att lyssna på låten
„Vi har saknat dig“

Nele går långsamt fram till Isa, rör vid henne försiktigt, torkar bort lite skräp från hennes kläder, stryker henne över det rufsiga håret. Sedan kramar de två flickorna varandra. Det känns väldigt skönt.

Sluta genast, havet dör!

Klicka här för att lyssna på låten
„Sluta genast! Havet dör“

Tro det eller ej, plötsligt stormar barn in på stranden från alla håll. De bildar en stor, skyddande cirkel runt Nele och Isa.

”Pssst”, visslar ett av dem. Alla lyssnar. ”Lyssna på mig, jag har en idé, en riktigt fantastisk, en unik idé.” Det kloka barnet viskar sin idé till de andra. Sedan försvinner de en stund och hämtar hjälp.

Klicka här för att lyssna på låten
„Slut på plasten“

En kort stund är det helt tyst. Bara Isa och Nele står tillsammans på stranden. Två vänner.

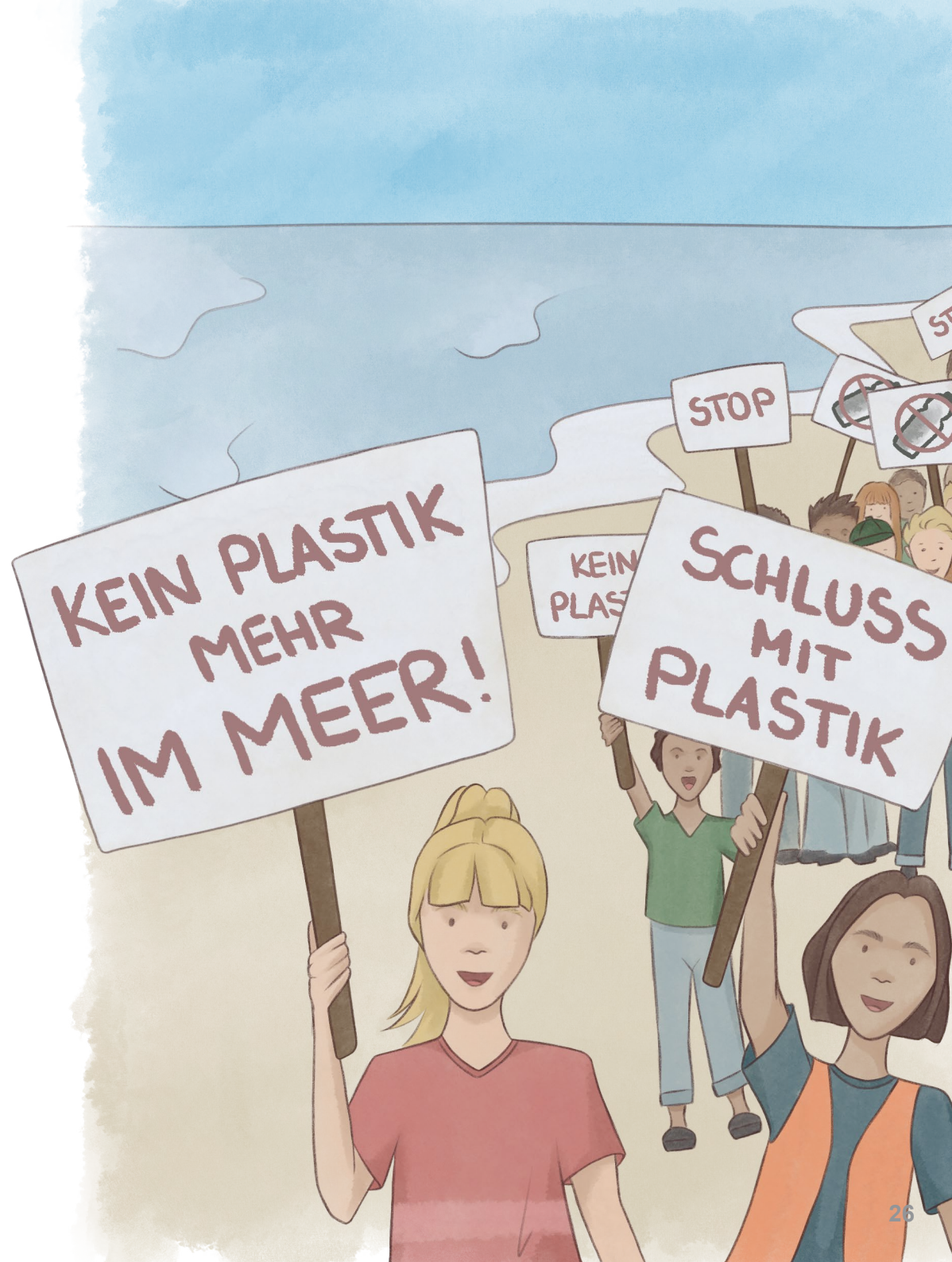
Men denna tystnad varar inte länge. Barnen kommer tillbaka och de har tagit med sig många vänner.

De har målat enorma färgglada plakat. ”Slut på plast! Låt plasten försvinna, men inte i havet! Lämna världen åt oss barn!” står det på plakat, på alla språk i världen.

Barnen protesterar högt. För de är väldigt arga. Ilskan gör dem uppfinningsrika och deras protest hörs till slut över hela världen.

Klicka här för att lyssna på låten
„Inget mer plast i havet“

Framtiden

Och nu håll i dig: plötsligt kommer framtiden till barnen på stranden. Och vet du hur den ser ut?

Som tre helt knäppa typer med galna frisyror och häftiga kläder. I handen håller de "Galaktofone", det är så man ringer i framtiden.

"Det är vi: er framtid!", ropar de: "det är tjugofem år senare. Vi vet hur det gick vidare med skräpet och havet och dess invånare.

Samtidigt ringer de med någon, någonstans där ute i universum. "Hallå, hallå: du anar inte hur unga alla ser ut här. Helt galet!", berättar den första, hon med det gröna håret. "Helst skulle jag vilja berätta allt om framtiden för dem, men jag får ju inte avslöja allt."

"Men en sak får vi avslöja: ni barn har lyckats. Era föräldrar har lyssnat på er. De har slutat kasta plast i havet. Och nu är skräpet borta och haven är rena igen. Ni barn är så fantastiska! Det gick bra för att ni blev vänner och höll ihop med barn från hela världen", gläder sig hon med den konstiga hatten.

"Djuren har kommit tillbaka och förtrollar haven. Även stränderna är rena igen. Sköldpaddorna kryper över sanden och lägger sina ägg. Och vips, en natt kläcks de små sköldpaddorna, susar ut i havet, leker kurragömma och flyr från måsarna. Hela det färgglada livet har kommit tillbaka", berättar den med den rosa frisyren entusiastiskt.

"Vi vet det alldeles säkert, för vi är er framtid", gläder sig alla tre tillsammans.

Men då ringer deras galaktofon och de måste snabbt ta farväl; "Vi ses tidigare!"

Klicka här för att lyssna på låten
„Vi ses tidigare“

Vatten

Vad spännande!

Efter att de tre framtiderna har försvunnit dyker ett nytt väsen upp i nuet. Det är en drömmande flicka, helt klädd i vitt. Med långt svart hår, helt ljus, nästan vit hud och röda läppar. Hon står stilla och allvarlig. Alla vänder sig mot henne och lyssnar.

Hon berättar om vattnets betydelse och skönhet. Men lyssna själva.

Vatten är klart, nära överallt.

Vatten är helt enkelt underbart!

Vi älskar det våta,

Det är så roligt!

I sjön i månskenet är det stilla,

I havets storm rasar det skrikande.

Det droppar och fräser, det susar,

det brusar, det rinner, det krusar sig.

Ibland fridfullt, ibland med förödande kraft,

Det som skapar livets utrymme och undergång.

Vatten är den svala friskheten i sjön,

Vatten är vitt i vinterens snö.

Vatten är regnet som droppar,

Behagligt knackar på vårt fönster.

Vatten är varmt i badkaret,

Vatten renar, som is är det glatt.

Med vatten har ni döpt oss,

det är heligt, vatten störtar som ett fall i dalen, dånande, bråttom.

Av vatten är tårarna som vi känner,

Våra föräldrar ser oss, tröstar, känner.

Ert frätande skräp flyter i vattnet.

Titta bara: Det blir bara värre och värre:

Tonvis dumpat i havet.

En förstörd framtid som vi har lånat.

Växterna och djuren dör,

vill ni verkligen lämna det här i arv till oss?

Vatten är blött, vatten är roligt!

Vatten är klart, vatten är underbart!

Skrikande hoppar vi i.

Det tycker vi är toppen, helt fantastiskt.

Våra kroppar som simmar,

glider som hala fiskar,

genom den ljusa, klara friskheten.

Med vattnet började allt liv,

ni hittar det i varje cell, varje organ.

Utan vatten kan inget liv

röra sig på denna underbara jord

*Klicka här för att
lyssna på låten
„Leva, sväva“*

Vi sätter igång!

Nele skakar på huvudet. "Det låter ju jättefint, men... vi har fortfarande så mycket att göra. Vi vet visserligen nu att plasten i framtiden kommer att ha försvunnit ur haven. Men för att det ska bli verklighet måste vi göra något nu, i nutiden, så att det inte förblir en dröm. Kom, vi sätter igång!"

Som på kommando rusar barnen iväg och börjar plocka upp skräpet. De ropar till sina föräldrar: "Lyssna på oss barn! Köp inte så mycket! Släng inte bort så mycket. Reparera saker ibland. Eller använd plasten för att skapa nya saker av den. Just det, något nytt, något vackert!"

Isa strålar och börjar genast bygga ett konstverk av plast.

Klicka här för att lyssna på låten
„Lyssna på mig“

De vuxna lyssnar på barnen. De blir väldigt ledsna. Det var inte bra så som de har gjort hittills. "Kom, vi förändrar det, gör stränderna och haven rena igen och lyssnar på våra barn", lovar de. Hos barnen är världen i goda händer.

Sedan börjar de tillsammans städa upp på stranden och samla in plasten.

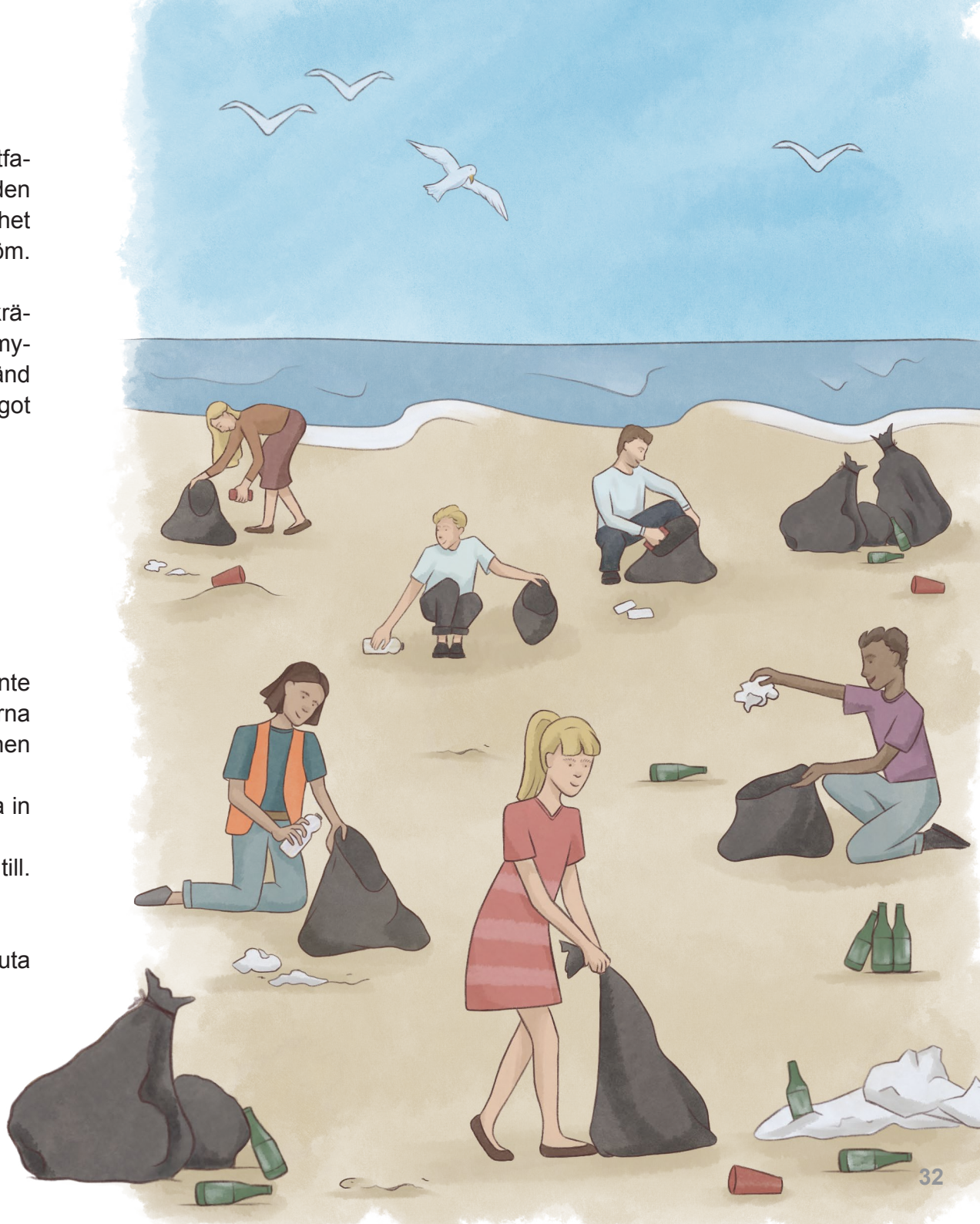
Om du tittar noga ser du att till och med familjen Hempel hjälper till. Barnen börjar sjunga och de vuxna stämmer in.

"Kom och ställ dig upp! Ta med era vänner också.

Det ni tar itu med idag, det ni gör imorgon, det kommer att sluta bra!"

Klicka här för att lyssna på låten
„Kom, res er upp och dansa med mig“

Slut

"God natt, lilla Lise!"

"Du, morfar. Det var en väldigt fin historia. Och det är väldigt fin musik, självkomponerad. Av min farfar! Jag har redan en favoritlåt. Den är bara för mig."

Farfar är trött av allt läsande och av att hålla Lise i famnen.

"Du, farfar."

"Ja, Lise."

"Jag tror inte att jag kan somna."

"Och om du verkligen försöker? Drar upp täcket ända upp till näsan, kryper in under det och blundar?"

"Nej, nej, jag vet precis att det inte kommer att funka."

"Vad kan vi göra då?"

"Hmmm!"

"Hmmm?"

"Snälla, farfar, bara en gång till!" "Bara en gång till? Lovar du?"

"Hmmm!"

Klicka här för att se musikalen
„Inget mer plast i havet“

